Dosarul:nr.2a-4593/23 Judecător:
Țonov Irina
2-22007685-02-2a-14122023

D E C I Z I E

25 martie 2025 mun.
Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și

Constantin Roșca

Grefier Iaz

Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de avocatul Pînzaru Dorian în interesele apelantului Strungari Valeriu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian împotriva S.A „Moldasig", intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalități,

c o n s t a t ă:

La data de 19 ianuarie 2022 Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva C.A. „Moldasig" SA, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 16959,87 lei, penalitatea în sumă de 2153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 22 august 2021, a avut loc accidentul rutier pe str. Chișinăului 65, loc. Budești, mun. Chișinău, cazul dat fiind înregistrat în REI 2 al SSTCR al DP mun. Chișinău sub nr. 11500. În accident a fost implicat mijlocul de transport de model Audi cu n/î P494BM care era condus de reclamant și care a fost tamponat de automobilul de model Toyota cu n/î BSV370 condus de cet. Alceva Olesea. Menționează reclamantul că, conform dosarului contravențional pe cazul accidentului 11500 din 22 august 2021, a fost constată vina conducătorului auto Alceva Olesea, iar în rezultatul accidentului rutier automobilele au fost deteriorate tehnic, fiindu-i cauzat un prejudiciu material.

Explică reclamantul că, la data de 22 august 2021 C.A „Moldasig" S.A i-a propus spre semnare, acordul nr. D/RCA/21-1954 privind plata despăgubirii de asigurare, fiindu-i stabilit

spre achitare prejudiciul în mărime de 17250,52 lei, la ce reclamantul a indicat că nu este de acord. Ulterior la data de 15 septembrie 2021 C.A „Moldasig" S.A a întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor D/RCA/21-1954.

Relatează reclamantul că, la data de 15 septembrie 2021 „Expert Auto Plus" S.R.L a efectuat expertiza independentă la solicitarea reclamantului și a întocmit actul de examinare a mijlocului de transport nr. 3195/09A și raportul de evaluare a pagubei nr. 3195/09A, prin care sa stabilit valoarea de piață în sumă de 48946,16 lei. La data de 16 septembrie 2021, „SerVerSor Auto" S.R.L a întocmit la solicitarea „Moldasig" SA, raportul nr. 212138, prin care sa stabilit valoarea de piață în sumă de 24683,80 lei. Conform raportului nr. 212138 din 16.09.2021, prin ordinul Directorului General al C.A „Moldasig" S.A a fost aprobată despăgubirea de asigurare totală, reieșind din condițiile distrugerii totale a autoturismului în mărime de 17250,52 lei, cu dispunerea despăgubirii spre plată către beneficiar.

Susține reclamantul că la data de 28 octombrie 2021 a înaintat către C.A „Moldasig" S.A cererea cu nr.02 prin care a solicitat remiterea în adresa indicată în antet copiei raportului de evaluare în baza căruia sa stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare în dosarul de daune nr. D/RCA/21- 1954, decizia asigurătorului în dosarul de daune nr. D/RCA/21-1954 și achitarea în termen de 10 zile, suma despăgubirii în mărime de 34210,39 lei, sau acceptarea automobilului spre reparație. Ulterior, prin scrisoarea nr. 4179 din 10 noiembrie 2021, C.A „Moldasig" S.A a indicat că cuantumul despăgubirii de asigurare a fost calculat de către expertul independent „SerVerSor Auto" S.R.L, suma estimată constituind 17250,52 lei, achitată la 04 octombrie2021 beneficiarului. Totodată C.A „Moldasig" S.A nu a anexat careva acord privind plata despăgubirii. La data de 25 noiembrie 2021 reclamantul a înaintat cerere repetată cu nr.02, prin care a solicitat recalcularea cuantumului despăgubirii reieșind din stabilirea pagubei totale și din valoarea de piață a autoturismului în sumă de 48946,16 lei conform raportului de evaluare a pagubei nr.3195/09A efectuat de către „Expert Auto Plus" S.R.L, cu achitarea sumei restante pentru despăgubire în mărime de 16959,87 lei. Prin scrisoarea nr. 4645 din 03 decembrie 2021, C.A „Moldasig" S.A a refuzat în admiterea cererii.

Consideră reclamantul că C.A „Moldasig" S.A a acționat cu rea credință, a emis la data 22 august 2021 acordul nr.D/RCA/21-1954 privind plata despăgubirii de asigurare, care l-a propus reclamantului spre semnare cu indicarea pagubei în mărime de 17250,52 lei, sumă care ulterior a fost stabilită prin raportul nr. 212138 din 16 septembrie 2021 de către „SerVerSor Auto" S.R.L, mai mult ca atît nu a luat în considerație raportul de expertiză nr. 3195/09A efectuat de către „Expert Auto Plus" S.R.L, prezentat de către persoana despăgubită. Prin acțiunile sale pârâtul C.A „Moldasig" S.A intenționat a diminuat prețul de piață a autoturismului, astfel nu a fost achitată integral despăgubirea, diferența constituind suma de 16959,87 lei.

Explică reclamantul că C.A „Moldasig" S.A contrar prevederilor art. 22 alin. (1) Legea nr. 414 22.12.2006, a emis acordul nr. D/RCA/21-1954 din 22 decembrie 2021 privind plata despăgubirii de asigurare, indicând suma de 17250,52 lei, fără a avea o expertiză, procesul-verbal de constatare a daunelor D/RCA/21-1954 fiind întocmit abia la 15 septembrie 2021, iar raportul nr. 212138 fiind întocmit abia la data de 16 septembrie 2021. Nu este clar cum pârâtul C.A „Moldasig" S.A a stabilit anticipat și anume la data 22 august 2021, că în urma accidentului rutier, prejudiciul real cauzat persoanei păgubite constituie 17250,52 lei, fără a avea raportul de expertiză, ca ulterior suma propusă să se regăsească în

raportul nr. 212138 din 16 septembrie 2021, întocmit de către expertul independent „SerVerSor Auto” S.R.L contractat de către pârâtul „Moldasig” SA. Prin urmare, apar suspiciuni rezonabile cu privire la intențiile de rea credință a pârâtului care a stabilit prejudiciul cauzat după bunul său plac.

Subliniază reclamantul că, reieșind din faptul că reclamantul a consimțit intențiile companiei de asigurare de a-l duce în eroare cu privire la stabilirea unei sume simbolice pentru despăgubire indicată în acordul nr. D/RCA/21-1954 din 22 august 2021, fără o expertiză, menționând-i precum că autoturismul accidentat este înregistrat în Transnistria, cu n/î P494BM și mai mult decât 17250,52 lei nu va fi despăgubit. La data de 15 septembrie 2021 a solicitat efectuarea expertizei independente la „Expert Auto Plus” S.R.L, care a stabilit conform actului de examinare a mijlocului de transport nr. 3195/09A și raportului de evaluare a pagubei nr. 3195/09A, valoarea de piață în sumă de 48946,16 lei. Astfel, la caz nu este aplicabilă prevederea legală art. 23 alin. (1), lit. b) și alin. (l^1) din Lege, „dauna totală”, cum indică pârâtul în scrisoarea din 10 noiembrie 2021 și 03 decembrie 2021.

Afirmă reclamantul că, potrivit raportului de expertiză nr. 3195/09A din 15 septembrie 2021, autovehiculul de marca Audi 80 BY, cu n/î P494BM, anul fabricării 1994, a fost evaluat de către „Expert Auto Plus” S.R.L la valoarea de 48946,16 lei, iar dauna cauzată constituie 34210,39 lei ceea ce constituie 70% din valoare. Astfel, luând în considerație că C.A „Moldasig” S.A a achitat la data de 04 octombrie 2021 suma de 17250,52 lei din dauna cauzată în mărime de 34210,39 lei, urmează să achite suma restantă în mărime de 16959,87 lei.

Reiterează reclamantul că, la data de 22 august 2021 nu a fost de acord cu decizia pârâtului C.A „Moldasig” S.A de stabilire a prejudiciului în mărime de 17 250,52 lei, prin urmare a solicitat recalcularea despăgubirii reieșind din expertiza efectuată de către „Expert Auto Plus” S.R.L (expert contractat de către reclamant). Ca urmare a primit răspuns scrisoarea nr.3708 din 04 octombrie 2021, prin care a fost respinsă solicitarea. Este de reținut că reclamantului Strungari Valeriu nu i-a fost prezentat raportul nr.212138 din 16 septembrie 2021, întocmit de către expertul independent „SerVerSor Auto” S.R.L contractat de către „Moldasig” SA, acesta fiind prezentat doar la solicitarea nr. 4179 din 10 noiembrie 2021. Prin urmare, C.A „Moldasig” S.A urmează să achite suma restantă în mărime de 16959,87 lei, pentru despăgubire reieșind din raportul de evaluare a pagubei nr. 3195/09A din 15 septembrie 2021.

Menționează reclamantul că, C.A „Moldasig” S.A urma să achite suma de 16959,87 lei la data de 01 septembrie 2021 (10 zile de la data când a făcut cunoștință cu acordul nr. D/RCA/21-1954, din 22 august 2021, privind plata despăgubirii de asigurare). Deci, penalitatea pentru perioada 01 martie 2021 – 06 ianuarie 2022, reieșind din suma de 16959,87 lei, constituie suma de 2153,90 lei, care urmează a fi încasată de la pârât în folosul reclamantului.

Solicită reclamantul încasarea de la Compania de Asigurări C.A „Moldasig” S.A despăgubirea de asigurare în mărime de 16 959,87 lei, penalitatea în sumă de 2 153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 05 aprilie 2022 Strungari Valeriu și-a concretizat pretențiile solicitând încasarea de la Compania de Asigurări C.A „Moldasig” S.A despăgubirea de asigurare în mărime de 16 959,87 lei, penalitatea în sumă de 2 153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată

compuse din taxa de stat în sumă de 573,42 lei, 1300 lei cheltuieli pentru efectuarea expertizei și 10 000 lei cheltuielile pentru asistența juridică (f.d.88).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 15 februarie 2022 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Alaceva Olesea (f.d.70), iar prin încheierea protocolară din 06 iunie 2023 instanța de judecată a admis cererea reprezentantului reclamantului, avocatul Pînzaru Dorian și a exclus din proces intervenientul accesoriu Comisia Națională a Pieții Financiare (f.d.135).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată înaintată de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian, împotriva C.A „Moldasig" S.A, intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 16959,87 lei, penalitatea în sumă de 2153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 21 decembrie 2023, Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Astfel, consideră că instanța de fond nu a luat în considerare toate circumstanțele cauzei, iar argumentele aduse de către reprezentantul reclamantului au fost ignorate, mai mult ca atât au fost prezentate probele - anexele, care confirmă cert, indubitabil circumstanțele invocate.

Menționează că este relevant faptul că pârâtul nu a indicat faptul că la data de 22.08.2021 C.A „Moldasig" S.A a propus spre semnare reclamantului Strungari Valeriu, acordul nr. D/RCA/21-1954 privind plata despăgubirii de asigurare, fiindu-i stabilit spre achitare prejudiciul pagubei în mărime de 17 250,52 lei, la ce Strungari Valeriu a indicat că "nu sunt de acord".

Deci, este cert faptul acțiunilor vicioase ale pârâtului care reiese din simplu motiv că Strungari Valeriu sa adresat la compania de asigurare în ziua când a avut loc accidentul rutier - 22.08.2022, în aceeași zi a fost propus spre semnare acordul nr. D/RCA/21-1954 privind plata despăgubirii de asigurare în mărime de 17 250,52 lei, ca ulterior, peste 25 zile, la data de 15.09.2021 să întocmească Procesul-verbal de constatare a daunelor D/RCA/21-1954, ceea ce vine în contrazicere cu prevederile art.19 lit.c) din Legea nr. 414 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, "să examineze bunurile avariate şi să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor".

Consideră apelantul că actiniile pârâtului au o tentă frauduloasă şi vicioasă, şi anume la data adresării reclamantului pentru despăgubiri, pârâtul a efectuat o presupusă evaluare în sumă de 17 250,52 lei, fără nici o expertiză, ia propus reclamantului să semneze acest acord motivând "că mai mult nu costă acest automobil"

Astfel, consideră apelantul că pârâtul/intimat contrar prevederilor art.22 alin.(1) din Legea nr.414 din 22.12.2006 a emis Acordul nr. D/RCA/21-1954 din 22.08.2021, privind plata despăgubirii de asigurare, indicând suma de 17 250,52 lei, fără a avea o expertiză, Procesul-verbal de constatare a daunelor D/RCA/21-1954 fiind întocmit abia la 15.09.2021 iar Raportul nr. 212138 fiind întocmit peste o zi, la data de 16.09.2021.

Nu este clar cum pârâtul C.A „Moldasig" S.A a stabilit anticipat şi anume la data 22.08.2021, că în urma accidentului rutier, prejudiciul real cauzat Persoanei păgubite

constituie 17250,52 lei, fără a avea Raportul de expertiză, ca ulterior suma propusă să se regăsească în raportul nr. 212138 din 16.09.2021, întocmit de către expertul independent "SerVerSor Auto" S.R.L contractat de către pârâtul C.A „Moldasig" S.A.

Subliniază apelantul că nu a fost de acord cu cele indicate de către reprezentantul pârâtului că a fost de acord cu constatarea daunelor D/RCA/21-1954 din15.09.2021, or, reclamantul nu a fost de acord cu despăgubirea oferită de către C.A „Moldasig" S.A, la data de 22.08.2021 când ia fost propus spre semnare Acordul nr. D/RCA/21-1954, și a solicitat recalcularea despăgubirii reieșind din expertiza efectuată de către „Expert Auto Plus" S.R.L (expert contractat de către reclamant), ca urmare a primit răspuns scrisoarea nr. 3708 din 04.10.2021, prin care a fost respinsă solicitarea.

În acest sens afirmă apelantul că reclamantului Strungari Valeriu nu ia fost prezentat Raportul nr. 212138 din 16.09.2021, întocmit de către expertul independent „SerVerSor Auto" S.R.L contractat de către pârâtul C.A „Moldasig" S.A, acesta fiind prezentat doar la solicitarea avocatului Pînzaru Dorian, prin scrisoarea nr. 4179 din 10.11.2021. Mai mult ca atît însăși prezenta acțiune exprimă dezacordul cu decizia de despăgubire a pârâtului, ca rezultat a refuzului şi ignorarea procedurii prealabile prin scrisoarea nr. 4179 din 10.11.21, prin cererile ulterioare ale avocatului Pînzaru Dorian.

Consideră apelantul că raportul propus de către "SerVerSor Auto" S.R.L (expert C.A „Moldasig" S.A) cade sub incidența prevederii art. 23 alin. (12) Legea nr.414 din 22.12.2006, nu poate servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare, iar decizia asigurătorului prin care a fost stabilită despăgubirea de asigurare în mărime de 17 250,52 lei, (Acordul nr. D/RCA/21-1954, din 5 22.08.2021, privind plata despăgubirii de asigurare), este contestată prin cerere de chemară în judecată.

Din acest considerent apreciază critic cele menționate de către instanța de fond precum că Raportul de evaluare a pagubei întocmite de către S.R.L „Expert Auto Plus" nr. 3195/09A în baza actului de examinare a mijlocului de transport nr. 3195/09 A din 15 septembrie 2021, a fost întocmit în lipsa părților interesate, or aceasta nu corespunde realității. Actul de examinare a mijlocului de transport nr. 3195/09 A din 15 septembrie 2021 a fost întocmit odată cu întocmirea Procesului de constatare a daunelor nr. D/RCA/21-1954 de către expertul companiei de asigurări, dovadă acestui fapt este şi lista pieselor deteriorate stabilite şi convenite de ambii experții, iar motivul că expertul companiei de asigurări nu a semnat în actul de examinare a mijlocului de transport nu este cunoscut, în acest sens vom solicita în ședința de judecată de a cita expertul propus de către asigurător de la S.R.L „Servesor Auto".

La caz urma a fi aplicate prevederile art. 2 al Legii nr. 414 22.12.2006, daună parțială-avarierea autovehiculului în măsura în care recondiționarea sau înlocuirea părților componente şi a pieselor avariate este posibilă şi valoarea pagubei real suportate nu depășește 75% din valoarea autovehiculului la data producerii accidentului; Or, conform raportului de expertiză nr. 3195/09A din 15.09.2021, autovehiculul de marca Audi 80 BY, cu n/î P494BM, anul fabricării 1994, a fost evaluat de către „Expert Auto Plus" S.R.L la valoarea de 48 946, 16 lei, iar dauna cauzată constituie 34 210.39 lei ceea ce constituie 70 % din valoare.

Astfel, luând în considerație că C.A „Moldasig" S.A a achitat la data de 04.10.2021 suma de 17 250,52 lei din dauna cauzată în mărime de 34 210,39 lei, urmează să achite suma restantă în mărime de 16 959,87 lei.

Apelantul Strungari Valeriu și reprezentantul acesteia, avocatul Dorian Pînzaru, fiind înștiințați legal despre ora, data și locul examinării cauzei, în ședința de judecată nu s-au prezentat în temeiul art.art.102 alin.(4/1) şi art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea pricinii în absența acestora.

Reprezentantul intimatului C.A „Moldasig" S.A, avocatul Gorelco Alina, în ședință de judecată a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond, pe care a consideră legală și întemeiată.

Intimatul Alaceva Olesea, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, fiind citată legal, din care considerente, în temeiul art.art.102 alin.(4/1) şi art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea pricinii în absența acesteia.

Audiind reprezentantul părții, studiind cererea de apel şi materialele anexate la dosar, Colegiul Civil constată că apelul declarat urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.25 alin.(1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii

atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reţine că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apară drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e)impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Dispozițiile art.1998 din Codul civil statuează expres că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform prevederilor art.9 alin. (1) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din probatoriul administrat în speță Colegiul a constatat că Alaceva Olesea a încheiat cu C.A ,,Moldasig" S.A contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Contractul de asigurare este încheiat pentru o perioadă de 12 luni de la 08 iulie 2021 pînă la 07 iulie 2022. În baza contractului nominalizat a fost eliberată polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr.RCAI-006861349 din 08 iulie 2021 (f.d.20).

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 09 septembrie 2021 agentul constatator a stabilit încălcarea de către Alaceva Olesea asigurat la C.A ,,Moldasig" S.A a prevederilor art.242 alin.(1) din Codul contravențional, prin ce i-a cauzat lui Strungari Valeriu prejudiciu material (f.d.5).

În continuare, la data de 15 septembrie 2021, reprezentantul C.A „Moldasig” S.A a întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr.D/RCA/21-1954 care a fost semnat de ambele părții (f.d.24).

Procesul-verbal de constatare a pagubelor în pct.4 cuprinde toate deteriorările cu stabilirea soluțiilor tehnice constatate la examinarea automobilului avariat al persoanei păgubite Strungari Valeriu. Obiecții la lista deteriorărilor nu au parvenit (f.d.24).

La 16 septembrie 2021 S.R.L „Serversor Auto” a efectuat evaluarea automobilului Audi 80, cu n/î P-494-BM, anul fabricării 1994, avariat la data de 22 august 2021 conform listei deteriorărilor descrise în procesul-verbal de constatare nr.D/RCA/21-1954. Costul estimat al reparației autovehiculului avariat a fost apreciat cu suma de 27299,62 lei, iar valoarea finală a daunei este estimată la suma de 17250,52 lei (f.d.83-84).

Din explicațiile reclamantului rezultă că la data de 04 octombrie 2021 Compania de asigurări „Moldasig” i-a achitat suma de 17250,52 lei în calitate de despăgubire conform dosarului de daune D/RCA/21-1954 (f.d.8).

La data de 15 septembrie 2021, S.R.L „Expert Auto Plus” a întocmit actul de examinare a mijlocului de transport auto și raportul de evaluare a pagubei, conform căreia valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de model automobilului Audi 80, cu n/î P-494-BM, anul fabricării 1994 constituie 34210,39 lei (f.d.37-53).

Actul de evaluare respectiv a fost întocmit fără informarea asigurătorului (f.d.37-53).

La data de 25 noiembrie 2021 reclamantul s-a adresat cu cerere către C.A „Moldasig” S.A prin care a solicitat recalcularea repetată a cuantumului despăgubirii, reieșind din raportul de evaluare a pagubei nr.3195/09A și anexa acestuia, efectuat de către S.R.L „Expert Auto Plus”.

În baza actului de evaluare respectiv reclamantul solicită încasarea despăgubirii restante în sumă de 16 959,87 lei prin acțiunea în litigiu (f.d.56).

Prin răspunsul nr.3708 din 04.10.2021 C.A „Moldasig” S.A ia răspuns reclamantului/ apelantului că examinând procesul-verbal de constatare și argumentele invocate la caz, C.A „Moldasig” S.A conchide lipsa temeiului legal de a recalcula cuantumul despăgubirii de asigurare aprobat.

Nefiind de acord cu răspunsul primit, la data de 19 ianuarie 2022 Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Doriana sesizat instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Moldasig” SA, intervenient accesoriu Comisia Națională a Pieței Financiare prin care a solicitat:

- încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 16959,87 lei, penalitatea în sumă de 2153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauze în fond instanța de judecată prin hotărârea din 14 septembrie 2023 a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată înaintată de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian, împotriva C.A „Moldasig” S.A, intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de a sigurare în sumă de 16959,87 lei, penalitatea în sumă de 2153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel prima instanță a conchis că reclamantul Strungari Valeriu nu a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto, contrar prevederilor art.22 alin.(12^1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule nr.414 din 22.12.2006, încălcare care nu

permite obligarea asigurătorului să respecte actul de evaluare întocmit cu încălcarea obligației de a-l invita la evaluare pe reprezentantul companiei.

În aceste circumstanțe instanța de judecată a respins, ca fiind neîntemeiat, capătul de cerere cu privire încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 16959,87 lei.

Deoarece capătul de cerere cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare a fost respins ca neîntemeiat, instanța de judecată a respins și capetele de cerere subsecvente cu privire la încasarea penalității în sumă de 2153,90 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una întemeiată.

În acest sens, Colegiul reiterează că reclamantul/ apelantul Strungari Valeriu ***pretinde din contul intimatului SA „Moldasig" încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 16 959,87 lei , penalității în sumă de 2153,90 lei, pretențiile respinse integral de către instanța de fond.***

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, Colegiul constată că soluția a fost dată de către instanța de fond cu elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei, cu lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În acest sens, Colegiul reține prevederile art.44 alin. (1) ***din Legea nr. 106 din 21 aprilie 2022, privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule*** *(în vigoare 01 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.129-133 art. 239 din 29 aprilie 2022),* stipulează că actele şi faptele juridice încheiate sau, după caz, săvârșite ori produse înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legislația în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

Potrivit art. 1822 alin. (1) Cod civil prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părți (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terțului păgubit o prestație bănească (indemnizație ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare.

Conform art. 1830 alin.(1-3) Cod civil pentru încheierea contractului de asigurare, contractantul asigurării prezintă asigurătorului o cerere sau un chestionar (cererea contractantului) în formă scrisă, în care indică interesul său în asigurare sau declară verbal că dorește să încheie contract de asigurare. Declarația verbală nu scutește de necesitatea depunerii cererii scrise de asigurare. (2) Contractul de asigurare se încheie în scris. (3) Contractul de asigurare este format din cererea contractantului, polița de asigurare emisă de asigurător şi condițiile generale de asigurare aplicabile, precum şi din alte condiții contractuale incluse în contract conform legii.

Conform art. 15 alin. (1) Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006 *(în vigoare la data producerii accidentului)*, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul.

Potrivit art. 19 alin. (2) din Legea menționată, asigurătorul este obligat să soluționeze cererea şi să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.

În corespundere cu prevederile art. 22 alin. (1), din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicul nr. 414 din 22.12.2006, *(în vigoare la data producerii accidentului)*, (1) După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege

Complimentar, art. 22 alin. (1) din aceeași lege, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal şi asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă. Astfel, a se reține că acordul privind plata despăgubirilor, este un act bilateral şi care este bazat, exclusiv, pe voința părților.

In acest sens, art. 22 alin. (5) din Legea nr. 414/2016 stabilește că , (5) Acordul dintre persoana păgubită şi asigurător are caracter total, necondiționat, definitiv şi stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, pentru pagubele ce s-au acoperit pe această cale, cu excepția situației în care, ulterior plății despăgubirii pentru vătămări corporale, starea persoanei păgubite s-a agravat ori a intervenit decesul ei ca urmare a aceluiași accident.

În susținerea celor relevate Colegiul reține ca relevante prevederile art. 23 din Legea nr. 414/2006,care stipulează că, dauna provocată autovehiculului a fost calificată ca „daună totală”. Astfel, conform art. 23 alin. (1) lit. b) şi alin. (1') din aceeași lege statuează că, despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului şi valoarea rămasă(11) În cazul daunei totale, valorile menționate la alin.(1) lit.b) sânt confirmate prin actul de evaluare întocmit de expertul independent sau unitatea de specialitate, acceptate de părți, ori, în cazul valorificării integrale a autovehiculului, sânt stabilite conform ofertei de achiziții a unității de specialitate sau a persoanei fizice, aleasă prin concursul ofertelor de preturi.

Așadar, în situația daunei totale, actul de evaluare al expertului are impact asupra despăgubirii din perspectiva determinării diferenței dintre valoare autovehiculului la data producerii accidentului şi valoarea rămasă, însă nu stabilește implicit valoarea despăgubirii.

Prin urmare, valoarea despăgubirii poate fi mai mică decât valoarea stabilită de către actul de evaluare, întocmit în condițiile Legii nr. 414/2006. Astfel, nu pot fi reținute alegațiile apelantului privind caracterul fraudulos şi vicios a Acordului nr. D/RCA/21-1954 oferit spre semnare, de către intimat, iar pretenția apelantului urmează a fi analizată prin prisma dezacordului acestuia cu valoarea despăgubirii stabilită de către „SerVerSor Auto” S.R.L în raportul nr. 212138 din 16.09.2021.

La caz, persoana păgubită a manifestat dezacordul cu suma pagubei calculate, prezentând totodată şi Raportul de evaluare a pagubei nr.3195/09A, întocmit de „EXPERT AUTO PLUS” S.R.L, conform căruia suma prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de model Audi 80 B4 (n/î P494MB) constituie 34210,39 lei, neacceptată de asigurător în temeiul prevederilor art. 23 alin. (12) din Legea nr. 414/2006, fapt despre care apelantul a fost informat prin scrisoarea nr. 3708 din 04.10.2021

Articolul 23 alin.(13) Legii nr. 414/2006 stabilește că, (13) în cazul unui dezacord între părți în privința alegerii expertului independent sau a unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației părților componente sau a pieselor avariate, costul lucrărilor de reparație, valoarea autovehiculului la momentul accidentului sau valoarea rămasă, părțile urmează să menționeze acest fapt în dosarul de daune, fiind îndreptățite legal să apeleze individual la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor. În acest caz, la plata despăgubirii de asigurare, părțile vor ține cont de prevederile art.22 alin.(1) şi ale art.28 alin.(2) şi (3).

La caz, Colegiul atestă că procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/21-1954 din data de 15.09.2021, a fost semnat de către apelant. Mai mult, pct. 5 din procesul-verbal menționat, certifică faptul că apelantul a solicitat plata despăgubirii de asigurare ,,b) în baza evaluării de către expertul independent „SerVerSor Auto” S.R.L efectuat în baza prețurilor medii a unităților de specialitate auto ...”, fiind firesc efectuarea evaluării şi emiterea Raportului corespunzător în ziua următoare. În această ordine de idei, nu sunt întrunite condițiile care ar îndreptăți adresarea apelantului la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor, astfel, cum este specificat la art. 23 alin. (13) din Legea nr. 414/2006 citat supra.

În contextul celor menționate, devin incidente prevederile alin. (12) din același articol care stabilesc că actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare

În aceiași ordine de idei, Colegiul relevă că actele prezentate de reclamant raportul de evaluare a pagubei din 28 octombrie 202 întocmit de S.R.L „Expert Auto Plus” nr.3195/09A în baza actului de examinare a mijlocului de transport nr. 3195/09A din 15 septembrie 2021, unde valoarea costului reparației constituie suma de 34210,39 lei, iar prețul autovehiculului minus epava constituie suma de 36858,43 lei, au fost întocmite cu încălcarea procedurii stabilite de lege și prin urmare, instanța de fond corect a considerat că reclamantul Strungari Valeriu nu a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto, contrar prevederilor art.22 alin.(121) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule nr.414 din 22.12.2006, încălcare care nu permite obligarea asigurătorului să respecte actul de evaluare întocmit cu încălcarea obligației de a-l invita la evaluare pe reprezentantul companiei.

Or conform art. 22 alin.(121) din Legea nr.414 din 22.12.2006 prevede expres că, (121) Asigurătorul care are încheiat contract de asigurare de bunuri cu persoana păgubită este obligat să invite la procesul de constatare a pagubei persoana vinovată şi asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, probând invitația printr-un înscris justificativ. Neprezentarea asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate la data şi locul stabilit nu împiedică asigurătorul de bunuri să constate pagubele ce vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto absent de la procesul de constatare.

Pe cale de consecință, instanța de judecată corect respins, ca fiind neîntemeiat, capătul de cererea reclamantului cu privire încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 16 959,87 lei.

Deoarece capătul de cerere cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare a fost respins ca neîntemeiat, capetele de cerere subsecvente cu privire la încasarea penalității în sumă de 2153,90 lei la fel corect au fost respinse.

Având în vedere cele menționate, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului, deoarece aceasta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

În consecință, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia primei instanțe de respingere a cerințelor reclamantului Strungari Valeriu de a încasa de la SA „Moldasig" diferența despăgubirii de asigurare în mărime de 16 959 lei .

Conform prevederilor art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional celor respinse din pretențiile reclamantului.

Subsecvent, ținând cont de faptul că acțiunea depusă de reclamantul Strungari Valeriu a fost respinsă, Colegiul civil reiterează că instanța de fond just a respins cerința reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecata.

Din cele enunțate, Colegiul reține și că instanța de fond a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, a apreciat corect probele din dosar prezentate de către participanții la proces, aplicând corect legea materială și legea procedurală, astfel constatând legalitatea hotărârii în întregul ei.

Mai mult, CEDO reține că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61,). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Totodată, este important de remarcat faptul că apelantul, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

Din cele ce preced, având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat, a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de avocatul Pînzaru Dorian în interesele apelantului Strungari Valeriu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian împotriva SA „Moldasig", intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalități.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton
Judecătorul
Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca

Dosarul: nr. 2a-4593/23 Judecător: Țonov Irina
2-22007685-02-2a-14122023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

25 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

Grefier Iaz Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de avocatul Pînzaru Dorian în interesele apelantului Strungari Valeriu împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian împotriva SA „Moldasig”, intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalități.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de avocatul Pînzaru Dorian în interesele apelantului Strungari Valeriu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 septembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Strungari Valeriu, prin intermediul avocatului Pînzaru Dorian împotriva SA „Moldasig", intervenient accesoriu Alaceva Olesea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalități.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca